

JOURNAL OF ART AND DESIGN RESEARCHES
SANAT ve TASARIM
ARAŞTIRMALARI
DERGİSİ

MUZAFFER ARKAN'IN KALEMİNDEN MÜZİKOLOG GAZİMİHAL*

MUSICOLOGIST GAZİMİHAL FROM MUZAFFER ARKAN

Timur VURAL, Osman SARIKAYA

Gönderim Tarihi: 25.10.2021

Kabul Tarihi: 09.12.2021

Öz Abstract

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalının eski hocalarından olan Prof. Muzaffer Arkan birçok farklı alanda eserler sunmuştur. Müzik eğitimcisi kimliğinin yanı sıra, iyi bir koro şefi olan Arkan, aynı zamanda kaleme almış olduğu yazılarıyla da akademik camiaya faydaları dokunmuş bir bilim/sanat insanıdır. Arkan yaşamının her döneminde ulusal müziksel kalkınmamıza hizmet etmiş olup, 2006 yılında hayata gözlerini yummuştur. Ankara ve Niğde gibi vilayetlerde görev alan Muzaffer Arkan'ın, memleketi olan Konya ilinin müzikal kalkınması için kaleme aldığı makaleleri mevcuttur. Arkan'ın hocası olan müzikolog Mahmut Ragıp Gazimihal Bey üç binden fazla makaleye sahiptir. Gazimihal, ülkemizdeki müzik hareketi için önem taşıyan çalışmalar yapmıştır. Kısa bir süre Konya'da öğretmenlik yapan Gazimihal, Konya ile ilgili bir kitap ve çok sayıda makale kaleme almıştır. Konya'da yaptığı derleme çalışmaları sırasında, Konya müzik yaşantısını yerinde tespit etmiştir. Bu tecrübelerini 1943, 1947 ve 1948 yılında yayınladığı makalelerinde aktarmıştır. Bu çalışma kapsamında Muzaffer Arkan'ın, 1947 yılında Ekekon gazetesinde hocası olan Mahmut Ragıp Gazimihal Bey'i ve fikirlerini aktardığı üç adet makalesi bilim camiasına tanıtılmıştır. Arkan makalelerinde Gazimihal'in müzik eğitimci rolünü, aldığı görevleri, opera sanatının gelişimindeki gayretlerini, dönemin müzikal yaşantısına yönelik tespitlerini sergilemiştir. Çalışma ile makalelerde sunulan Arkan'a ait tespitler aktarılmıştır. Konya'nın Ekekon isimli yerel bir gazetesinde dönemin halkına kazandırılmaya çalışılan müzik kültürü çabası sergilenmiştir. Gazimihal gibi öncü bir ismin, hemşehrilerine tanıtılması ve fikirlerinin aktarılması yoluyla klasik batı müziğinin, toplumsal hafızada içselleştirilme çabası betimlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Muzaffer Arkan, Gazimihal, Ekekon, Müzik Kültürü, Müzikoloji

One of the former lecturers of Niğde Ömer Halisdemir University, Department of Music Education, Prof. Muzaffer Arkan has presented works in many different fields. In addition to being a music educator, Arkan, who is a good choir conductor, has also benefited the academic community with his articles. Born in 1923, Arkan has served our national musical development in every period of his life and passed away in 2006. Muzaffer Arkan, who worked in provinces such as Ankara and Niğde, also has articles written for the musical development of his hometown Konya. Musicologist Mahmut Ragıp Gazimihal Bey, Arkan's teacher, has more than three thousand articles. Gazimihal carried out important works for the music movement in our country. Gazimihal, who worked as a teacher in Konya for a short time, wrote a book and many articles about Konya. During his compilation studies in Konya, he determined the musical life of Konya on the spot. He conveyed these experiences in his articles published in 1943, 1947 and 1948. Gazimihal, who worked as a teacher in Konya for a short time, wrote a book and many articles about Konya. Within the scope of this study, Muzaffer Arkan introduced Mahmut Ragıp Gazimihal, who was his teacher, and his three articles in Ekekon newspaper in 1947 in which he conveyed his ideas were introduced to the scientific community. In his articles, Arkan demonstrated Gazimihal's role as a music educator, the duties he took, his efforts in the development of opera art, and his determinations regarding the musical life of the period. With the study, the findings of Arkan's presented in the articles were exhibited. In a local newspaper of Konya named Ekekon, the music culture effort that was tried to be brought to the people of the period was exhibited. By introducing a pioneer name like Gazimihal to his countrymen and transferring his ideas, an effort to internalize classical western music in the social memory has been demonstrated.

Key Words: Muzaffer Arkan, Gazimihal, Ekekon, Music Culture, Musicology

*Bu çalışma, 21-22 Haziran 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilen Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Araştırmaları Kongresi çerçevesinde bildiri olarak sunulmuştur.

- **Alıntılama:** Vural, T. ve Sarıkaya, O. (2021). Muzaffer Arkan'ın Kaleminden Müzikolog Gazimihal. STAR - Sanat ve Tasarım Araştırmaları Dergisi, 2(3), 212-219.
- **Sorumlu Yazar:** Prof. Dr. Timur VURAL, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi TMDK, trvural@yahoo.com.tr, ORCID ID: 0000-0002-8395-9916.

Giriş

Anadolu saf kültürün beşiği olagelmıştır. Yüz yıllar içinde yurtlaşmış olan birçok bölgede edinilmiş olan yaşam tortuları, nesilden nesile etkileşerek vücut bulmuştur. Bu aktarım süreçleri değişim, gelişim ve koruma gibi temel değişkenler çerçevesinde şekillenmiştir. Topluma yön verenlerin, teknolojinin, iletişim ağlarının bu süreçler üzerinde derin etkileri olmuştur.

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte ülke genelinde siyaset genel manada “*Batının ilmini ve sanatını kendi kültürümüz ile harmanlayarak adapte etmek*” çabasına dönüşmüştür. İlk dönem alimleri ve sanatçıları bu vizyon ile ülke gençlerini Garp ilmi ve sanatı ile harmanlama çabasına girmişlerdir. Sanat açısından bakıldığında bu çaba, bazen toplumun harcından uzak kalınmasına veya halkın kültürü seviyesine inilememesine sebep olmuştur.

Sanat, her daim topluma hizmet etmek ile toplumun sanata erişme çabası arasında gidip gelmiştir. Bu süreçleri öncelikle dikte edenler, tabi ki yaşanan süreçlerin aydınları, siyasetçileri ve bu alanda eğitim sahibi olan elitlerdir. Bir sanat dalı ne kadar zor eğitilir, ne kadar çok kurallara bağlanır, ne kadar çok büyük şahsiyetlerin gölgelerine saklanırsa o kadar kendine ve elitlerine dokunulmazlık alanı yaratacaktır. Burada aslında sosyolojik bir tartışma ile karşılaşmaktadır. Ayas’a göre sosyoloji “Normal toplumsal faaliyetlere kıyasla daha üstün, yüce, hatta “kutsal” görünen sanatsal faaliyeti “daha aşağı” uğraşlarla aynı konuma getirir”(s.17). Sanat ve sanatçıların özerklik arayışları aslında toplumsal alanda dokunulmazlık istemelerinden kaynaklanmaktadır. Lakin bu sebeple de yaygınlaşması, toplumsal zemine oturması ve kabul görmesi sekteye uğrayacaktır.

Bu çalışmada, işte böyle zorlu şartlarda sanat ışığını alnında görmüş olan alimin o döneme dair tespitleri öğrencisinin dilinden yansıtılacaktır. Muzaffer Arkan bu tarihi tespitleri aktaran olması, Gazimihal ise Cumhuriyet dönemi müzik anlayışına yön veren öncü isimlerden olması bağlamında önem taşımaktadır. Konya Bölge Yazma Eserler Müzesi Kütüphanesi’nde kapsamlı çalışmalar sonrası ortaya çıkmış olan büyük bir süreli yayınlar arşivi mevcuttur. Bu arşivdeki çalışmalarımızda 1947 yılına ait Konya’nın mahallî bir gazetesi olan Ekekon’da Prof. Muzaffer Arkan’a ait üç adet makale tespit edilmiştir. Tespit edilen bu makaleler ile büyük müzikolog Mahmut Ragıp Gazimihal’e ait gün yüzüne çıkmamış aktarımların sergilemesi bu araştırmanın odağını oluşturmaktadır. Öncelikle bu derginin yayıncısı olan Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi eski öğretim üyesi olan Prof. Muzaffer Arkan’dan bahsetmekte yarar vardır.

Muzaffer Arkan

Prof. Muzaffer Arkan 1923’te Konya’da doğmuştur. İlk, orta ve lise eğitiminden sonra, 1951 – 1952 eğitim öğretim yılında Ankara Devlet Konservatuvarı Kompozisyon Bölümü’nün Yüksek ve İleri devrelerinden mezun olarak sanat yaşamına başlamıştır. Eduard Zuckmayer, Ferit Anlar, Adnan Saygun, Ferhunde Erkin ve Halil Bedii Yönetken sınıflarında eğitim gören Arkan, aynı yıl mezun olduğu okula öğretim görevlisi olarak atanmıştır.

Görsel 1.Muzaffer Arkan

Türkiye’de çoksesli koroların oluşup gelişmesinde önemli katkıları bulunan Arkan, Almanya, Avusturya, İtalya, İsviçre, Bulgaristan, Polonya, İngiltere, Macaristan, Yugoslavya, Arnavutluk, Romanya, Belçika, Fransa, Lüksemburg, Danimarka ve İspanya’da düzenlenen uluslararası kongre, festival ve yarışmalara yönetimindeki korusu ile katılan ilk Türk Koro Şefi’dir. Devlet Sanatçısı, Kompozitör Arkan, Ankara Radyosu Çoksesli Çocuk Korusu, Niğde Üniversitesi Çoksesli Erkekler ve Anadolu Korolarını kurup yönetmiştir.

Uzun dönem Ankara Çoksesli Müzik Derneği’nde Genel Başkan, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı ve Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü’nde Öğretim Üyesi ve Koro Şefi olarak görev yapmış olan Prof. Muzaffer Arkan, 10 Temmuz 2006 Pazartesi günü vefat etmiştir (Ankaraçoksesli, 2020).

Mahmut Ragıp Gazimihal

Görsel 2. Mahmut Ragıp Gazimihal

Bu çalışma dahilinde Gazimihal’in otobiyografisini yeni tespit ettiğimiz makale ile sunacağımızdan ötürü kısaca bahis açılmıştır. Türkiye’deki müzikoloji biliminin gelişmesinde çok önemli bir isim olan Mahmut Ragıp Gazimihâl (1900-1961), kısa süren yaşamında 23 kitap, 3000’in üzerinde makale yayınlamıştır. 1925 yılında 3 ay süre ile Konya’da müzik öğretmenliği

yapan yazar, kendi ifadesiyle: “Bu üç aylık Konya misafirliğim meslek hayatımın en tatlı günlerini teşkil etmektedir. Konya’dan; Konya’ya ve iyi, temiz kalpli Konyalılara doyamadan ayrıldım.” demiştir (Gazimihal, 1947, s.100).

Yöntem

Bu çalışma betimsel karakterde dizayn edilmiştir. *Dökümanter yorum metodu* uygulanmıştır. Bu metod “somut bir oluşumu varsayılan temel kalıbın dökümanı/işareti olarak ele almayı gerektirir. Temel kalıp bireysel dökümanter kalıplardan elde edilir, ve yorumlanarak yeni veriler oluşturulur”(Garfinkel, 1984, s.78). Konya Bölge Yazma Eserler Müzesi Kütüphanesi’nde kapsamlı çalışmalar sonrası ortaya çıkmış olan büyük bir süreli yayınlar arşivi mevcuttur. Bu arşivdeki çalışmalarımızda 1947 yılında yayınlanmış, Konya’nın mahallî bir gazetesi olan Ekekon’da Prof. Muzaffer Arkan’a ait üç adet makale tespit edilmiştir. Tespit edilen bu makaleler ile büyük müzikolog Mahmut Ragıp Gazimihal’e ait gün yüzüne çıkmamış aktarımların sergilemesi bu araştırmanın odağını oluşturmaktadır.

Bulgular ve Tartışma

Ekekon Gazetesinde Yayınlanmış Olan Makaleler

a. Değerli Bir Müzisyenimiz (10 Kasım 1947-s.3-4)

Her zaman ve her yerde olduğu gibi Konyamız matbuatındaki değerli yazılarla da memleketimiz sanat hayatına faydalı olan büyük müzisyenler ve müzikolog hocam Mahmut Ragıp Gazimihal’in şayanı dikkat hal tercümesini daha etraflıca öğrenebilmek için kendilerine başvurduğum zaman büyük bir tevazu ile: “*Benim neyimi öğreneceksin? Bende herkes gibi doğup büyüyen yiyip içen ve yaşayan bir kimseyim...*” şeklinde söze başlayarak bütün sorularımı samimiyetle cevaplandırıdılar. Böylelikle edindiğim fikirlerle, değerli hocamın emanet ettiği hal tercümesini, kudretim dâhilinde anlatmaya çalışacağım.

M.R. Gazimihal 1900’de İstanbul’da doğdu. Babası merhum Doktor Yusuf Ragıp Gazimihal olup, İstanbul Halıcıoğlu Mektebinde hoca iken İsmet İnönü ve sınıf arkadaşlarına hocalık etmiştir. Annesi merhum Fethiye Gazimihal, eşi ile kardeş çocukları idi. M.R. Gazimihal, Rüştüye tahsilinden sonra Lise bakaloryasını (olgunluk sınavı) vererek iki sene de Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesinde felsefe derslerini takip etmiştir. Bundan evvel 1921 den 1928’e kadar önce Berlin, sonra da Paris’te konservatuvar tahsili görmüştür. Esas tahsil şubesi keman, ayrıca Armoni ve Konturpuan da çalışmıştır.

Fakat musiki ile uğraşmaya 6 yaşında başladı. Alfabe ile birlikte notayı babasından öğrenmiştir. 1908 de meşrutiyet ilan olunca Şehzadebaşında bir musiki mektebi açılmıştı. Orada babası bir aralık fahri müdürlük yapmıştı. Kendisi de o mektepte 3 sene devam etmiştir. O sırada bittabi yalnız Türk musikisi ile uğraşıyordu. Avrupa musikisiyle ilk teması Fransız kolejindeki koroda olmuştur. Yine o senelerde Rauf Yekta merhumun musiki yazılarını okumak, kendisini müzikoloji merakına sevk etti. Fransızca bilmesinin sayesinde musiki yazılarını okumaya başlamıştır.

İlk metodlu keman derslerini Albert Braun'dan, müzik teorisi ve solfej derslerini de Bakırköy'de Mercenier'den almış böylelikle edindiği bilgileri tamamlamak için Avrupa'ya gitmiştir. Berlin'deki hocaları şunlardır: Walter Detlefs (Keman), Alexander Von Ficlitz (Armoni), Arthur Willner'dır. (Armoni, ve musiki tarihinin Bach devri). (.....) (Arkan, 1947a)

b. Değerli Bir Müzisyenimiz (12 Kasım 1947-s.3-4)

Mahmut R. Gazimihal 1946 konservatuvar teşkilatından itibaren, musiki ve opera tarihiyle, genel müzik bilgisi ve müzisyenler biyografisi derslerini okutmuştur. Ayrıca Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Şubesinde müzik tarihi dersi öğretmenidir. Bütün talebelik ve öğretmenlik hayatında daima memleketine faydalı olmaya çalışmış ve çalışmaktadır. 1931 yılında İstanbul Alay Köşkünde "Opera Cemiyeti"ni kurarak opera sanatına yönelik propaganda çalışmalarını başlatmıştır. Bunun için de tabiatıyla şan ve koro sanatını ön plana çıkarmıştır. Bu cemiyete bazı ecnebler artistler ve kilise koristleri üye olarak katıldılar. A. Adnan Saygun'da şef ve repetitör olarak bu cemiyete sık sık yardım etmiştir.

Birkaç koro ve şan konserleri verdiler. Hatta şan parçalarının Türkçeye çevrilmesi işi de memleketimizde ilk olarak bu cemiyette tatbik edilmiştir. Fakat 1932'de Gazimihal'in vazifesinin Ankara'ya nakli üzerine cemiyet dağılmıştır.

Mahmut R. Gazimihal, faaliyetindeki yetişmiş genç ve ihtiyar bütün sanatkarları tarafsız olarak memlekete tanıtmaya çalışmıştır. Musiki hayatımızda büyük emekleri vardır.

Ankara'ya gelmeden önce verdiği hususi dersler de çok faydalı olmuştur. Örneğin; İdil Biret'in annesi Bayan Leman Biret'i musikide klasiklere sevk etmek ve bilhassa Bach'ı tanıtmak suretiyle memleketimizin sanat âlemine büyük yardımları olmuştur. Akrabası olan Bayan Leman Biret sonradan evlenip de çocuğunu büyüttüğü sıralarda muhakkak ki, yavrusunu ciddi sanat zevkine kavuşturmuştur.

Gazimihal yine o yıllarda keman dersi verdiği Bayan Vahdet Nuri'nin kemandan ziyade sesinin istikbal vaad ettiğini görüyor. Bunun üzerine Viyana Konservatuvarı'na gidip şan tahsili gören ve orada operalara çıkan Bayan Vahdet Nuri, hocasının bu ikazını yurda döndüğünde gazetecilere aktarmıştır.

Bana hal tercümesini emanet eden M. R. Gazimihal, samimi hislerle şunları söylemiştir: "Bütün çalışmalarımı müzikoloji üzerine teksif etmiş olduğum için gerek o yolda, gerekse öğretmenlikte memlekete faydalı olabiliyorsam ne mutlu!... Meslekteki kıdemim kırk bir yılı doldurduğu için zararsız hizmetlerde bulunabileceğimi zannediyor ve bunun huzurunu duyuyorum. Gençliğe sanat aşkı telkin edebilmek için çalıştım. Bu iddiasız arzu yolunda bir hayli yoruldum."

Gazimihal'in Türk gençliğinin sanata karşı büyük bir alaka ve başarılarını ifade eden sözlerini paylaşmayı faydalı buluyorum: "Yeni yetişen gençliğin bizim neslimizden çok daha kuvvetli yetişmesi matluptur(borç, alacak). Gençleri iyi çalışıyor görmekle övünç duyuyorum. Sanatsız vatan ağaçsız bozkıra benzer. Sanat hareketi ne kadar ilerlerse maneviyat alemi o kadar yeşillenmiş olacaktır. Şu halde emeklerimiz boşuna harcanmış değildir."

Gazimihal'in konya hakkındaki görüşleri ise şöyledir: "Konya'yı çok seviyorum İstikbalini çok aydınlık görüyorum. O büyük kültür merkezi hakkında hazırladığım müzik kitabımda, devam edecek başka makalelerimle dileklerimi muhit gençliğine duyurabilsem, bu da benim için ayrı bir iftar vesilesi olacaktır."

Sayın Gazimihal, 1921'den bu itibaren memleketimiz gazete ve dergilerinde yüzlerce kıymetli müzik makaleleri yayınladı. Kitap olarak çıkan eserleri şimdilik şunlardır:

1. Anadolu Türküleri ve Musiki İstikbalimiz. (1928) İstanbul
2. Şarki Anadolu Türkü ve Oyunları Hakkında Rapor <Folklor Seyahati İntibaları> (1929) İstanbul
3. Balkanlar'da Musiki İlerleyişi (1938) Ankara
4. Türkiye – Avrupa Musiki Münasebetleri (1939) Ankara
5. Musiki Tarihi <Tercüme> (1941) Ankara
6. Bursa'da Musiki, Bursa Halkevi Yayını
7. J. S. Bach, <Tercüme> 1946, Ankara
8. Müzik ve Sanat Hareketleri – Aylık Dergi, <on sekizinci sayıya kadar çıkarmış fakat maddi bakımdan zarar ettiği için kapatmak zorunda kalmıştır>
9. Anadolu Türkülerinin Tonal Hususiyetleri <Bu kitabı, 600 türkü üzerindeki incelemelerine göre hazırlamıştır. Bunda bilhassa Anadolu'da pentatonizm, meselesini etraflı bir şekilde incelemiştir.>(…) (Arkan, 1947b)

c. Büyük Müzikolog Mahmut R. Gazimihal'in Hatıralarından (31 Aralık 1947- s.3-4)

Memleketimizin kültürel sahadaki gelişmesinde gerek şahsen, gerekse dolayısıyla pekçok yardımları dokunan değerli hocam M. R. Gazimihal'in sanatkarlarımız ve musikiseverlerimiz için ibret alınacak hatıralarından bazılarını da bu yazımızda müsaadelerine dayanarak kendi ifadeleriyle aynen yayınlamayı doğru buluyorum. "Musiki tohumlarının körpe hafızalarda tutunabildiğine işte birkaç yaşanmış delil: "Folklor merakım Anadolu ağızlarının çocukluğumdan beri delisi olmamın bir neticesidir. Bu deliliğin başlangıcı 12 yaşlarıma kadar iner. Evimizde arabacılık yaparak beş-altı yıl kaldıktan sonra askere giden ve Çanakkale'de şehit düşen Celil adında yiğit ve Erzincanlı bir delikanlı vardı. Bu iyi ve sadık Türk çocuğunun sesi de harikulade, gümrak(gür) ve vüsatlı idi. Memleketinin türkülerini sıra hasreti içinde doya doya ve duya duya söylerdi. Bakırköy'deki evimizin aylı akşamlarında bu ses bütün civar için bir ihtiyaç olmuştu. Bazen arabamızla kırlara açılırdık; büsbütün coşar, ağlayarak okumaya başlar, benim boğazıma da bir yumruk tikanırdı. Bu ağızlar o zamana kadar öğrendiğim musikilerden pek farklı şeylerdi. Onlar benim için birer keşif olmuşlardı.

Meğer babam henüz böyle şeylere Bahrisiyah topçu alayındaki ilk hizmet yıllarında aşına olmuş, güzel sesli erlerden merak ederek pek çok dinlemişti. Bana Celil münasebetiyle birçok izahlarda bulunmuştu. "Anadolu havaları enfestir amma, notaya güç alınacağı için İstanbul'da yayımları güç oluyor, dikkatle dinle de kulaktan kap" diye kaç defa ihtarda bulunmuştu. Celil'i

dinlerken evce ağlaştığımız çok olmuştu. İstanbul üslubuna hiç kaçmamış olan son derece tesirli ve berrak bir tiz sestti. Celil bir aralık okuyup yazma hevesini göstermişti: Büyük kardeşimle birlikte elifbayı öğrendik. Çok çalışarak iyice öğrendi. Israrındaki maksadı da çabucak anladık; meğer aşık Garip, Kerem bildiği halk konularının tam metinlerini okuyup bellemek ve çağırarak istemiş. Hepsini satın almaya ve sonra bize anlatıp okumaya başladı. Celil musikiseverliğimizden dolayı bize ayrıca bağlanmış, evin sevilen bir evladı olmuştu.

Çanakkale'den bir iki mektubunu aldık. Arkası gelmeyince babam araştırdı. Emsalsiz bir dövüş ve yararlılıklardan sonra vurulmuş. Celil, saz çalmadığı için uzun hava ağzı ile söylerdi. Rahmetli Celil'i de halk musikisinde ilk hocam sayarım. O yıllarda benim de zararsız sesim vardı; bazı ağızlarını iyice öğrendim. Söyledim beğenirdi. İşte halk musikisi ile olan alakamın başlangıcı budur. Evimize koca borulu bir gramafon gelmişti: "Odeon Recod" mamullerinden olan bir de diskoteğimiz oldu. Fasıllardan, Tanburi Cemil'in plaklarından, bando marşlarından başka, nefis halk türküleri vardı. Sonraları Batı parçalarından diskler de edinmeye başladık.

Bütün bu şeylerin hafızamda hatıralanmış bulunuşu ve daimi tedaileri, yıllarca sonralara ait folklor çalışmalarında fazlasıyla işime yaramıştır. Celil'i buracıkta anmaktan, en yakınım olan rahmetlileri anmış kadar huzur duyuyorum...

"Herhalde tembel değilim fakat kabiliyetlerimin çerçeveleri dar olacak. İnsan evvela "Layuhiti" olamıyor, sonra da şahsi imkanlarının ve şans çerçevelerinin dışına çıkamıyor. Hususi engeller ve vasita yoksunluğu çalışkanı da frenliyor: Şanssızlık denilen şey işte böyle engellerin yekunu olsa gerekir. İnsan ilmi "Deryada katre kalmaya mahkum bulunuyor. O sebeptendir ki, tevazu, haklı olarak fazilet sayılıyor.

Mütevazi yaşamak ta kolay değil: Bakın, şu anda kendimden bahsediyorum. Fakat övünmek gibi gülünç bir duruma düşmüş olmak için değil, emekliye ayrılmama ramak kalmış olan bir yaşta gençlere üç beş yaşanmış ve hisseli söz payı çıkarabilmek gibi iyi bir niyetle konuşuyorum. Meslek aşkında kırk bir yıllık dayanıklılıkla kırk bir buçuk maşallah nişanını hakettik, galiba. Eskiye gördük, yeniyi aradık; yeniyi aşlamaya çalışırken eskiye saygıyı tavsiye ettik. Batı'da ihtiyarların Autobiyografiya yayınladıkları veya elyazması halinde hatırat bıraktıkları çok görülmüştür. Bu iş, milli terbiyemize göre ayıptır. O (Arkan, 1947c, s3) ayıbı da meslektaşlarım arasında ilk olarak galiba ben işledim. Özür dilerim. Kışkırtan gençlere kurban oldum. O gençlere hatırlatabileceğim son bir iki meslektaşlık öğüdü şunlar olabilir:

Musikinin yüksekliği, madde aleminin en dışında bulunmasıdır. Bununla beraber musikici de insandır, yuva sahibidir ve hayatını kazanmak zorundadır. Bu yaşa kadar hayatımı musiki dışında hiçbir kazanç kapısı aramadan çok iyi idameettim. Hiç madde sıkıntısı çekmedim. Ciddi sanatın nezahete muhtaç temiz şartlarından aşağıya düşmemiye dikkat etmek sayesinde, çok şükür daima güzide sınıfın mensubu kaldım. Edebiyatın aleti olan dilin argoya ve küfüre kadar düşebilmesi gibi musikin de pespaye, adi ve geveze basamakları vardır. Fazla çalışıp yukarı basamakalarda tutunabilecek olan genç musikicilerin maddi istikbal hakkında hiçbir kaygıları olmasın. Yalnız musikici için fazla servet sahibi olmak mukadder değildir, çünkü musiki ticaret aleti değildir; asillliği ve yüksekliği madde aleminin büsbütün üstünde bulunmasıyla sabittir.

Musiki servete tapan hasislerden nefret eder; böyle maraziler onun yanına hiç sokulmasalar ne iyi olurdu. Diderot diyor ki: "Sanatçı parayı (yani serveti) düşündüğü anda bütün heyecanını kaybeder." (Arkan, 1947c, s.4)

Sonuç ve Öneriler

Araştırma kapsamında yapılan detaylı taramalar sonucunda bilim camiasına sunulan makaleler ile Anadolu bozkırının ortasında yer alan dönemin Konya halkının sanata ne düzeyde ilgi duyduğu anlaşılmaktadır. Konyalı olan Muzaffer Arkan'ın hocası Mahmut Ragıp Gazimihal'i tanıtmaya gayreti aslında mükemmelleşmiş bir sanat profilini oluşturma çabasıdır. Bu sayede sanat eğitimi almak isteyen Konyalı gençler için kariyeri ve tanınırlığı ile ulaşılması imkan dahilinde olan bir hedef sunulma gayretine gidilmiştir.

Gazimihal'in kendi aktarımlarına dayalı olarak kariyerinin aktarılmasının bu çalışmaya ayrı bir özgünlük katmaktadır. Hoca'nın, dönemin genç müzisyenleri ve müzikseverleri üzerinde önemli bir etkisi olduğu, öncü müzik isimlerinin ortaya çıkmalarına ışık tuttuğu görülmüştür.

İlk müzik eğitimini babasından alan Gazimihal'in gençlik döneminde Türk musikisiyle harmanlandığı, ilerleyen süreçte Batı tarzı müzik eğitimi aldığı anlaşılmaktadır. Müzik sanatı ve ilminin öncü isimlerinden olan Gazimihal, hem keman icrası, armoni, konturpuan gibi branşlarda kıymetli eserler sunmakla kalmamış, genç yaşlarından beri hevesle yaklaştığı müzikoloji ilminin de Türkiye'deki öncü isimleri arasına girmiştir.

Bu tür öncü isimlerin Türk sanat yaşamına yönelik faaliyetlerinin sergilenmesi geçmişte daha iyi yorumlayabilmemiz için önem taşımaktadır. Bu öncü isimlerinin çalışmalarının sergilendiği, büyük çapta eserlerin (kitap, sempozyum veya çalıştay vb..) teşvik edilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

- Ayas, O.G. (2015) *Müzik Sosyolojisi*, Doğu Kitabevi, İstanbul
- Ankaraçoksesli. (2020, 10 2). *Ankaraçoksesli korosu sitesi*. Ankaraçoksesli: <http://ankaracoksesli.org/listing/muzaffer-arkan-kizlar-korosu/> adresinden alındı
- Arkan, M. (1947b, Kasım 12). Değerli Bir Müzisyenimiz. *Ekekon Gaetesi*, s. 3-4.
- Arkan, M. (1947a, Kasım 10). Değerli Bir Müzisyenimiz. *Ekekon Gazetesi*, s. 3-4.
- Arkan, M. (1947c, Aralık 31). Büyük Müzikolog Mahmut Ragıp Gazimihal'in Hatıralarından. *Ekekon Gazetesi*, s. 3-4.
- Garfinkel, H. (1984) *Studies in Ethnomethodology*, Cambridge, UK. Polity Press.
- Gazimihal, M. (1947). *Konya'da Musiki*. Ankara: Halkevi Yay.